

'Alfa flex' in de ISK

1 januari 2003

Auteur: Corinne Sebregts

Volume: 06

Nummer: 3

Pagina's: 5-9

Documenten

- [alfanieuws_jrg06_023.pdf](#)

thetvelo alfa flex in de 15k als er zoals in de 15k lesgegeven moet worden aan zeer heterogene groepen zijn docenten altijd op zoek naar materialen die extra ingezet kunnen worden voor specifieke leerlingen corinne sebregts van het stedelijk college in eindhoven laat zien dat alfa flex heel bruikbaar is als extra materiaal in de 15k vooral voor die leerlingen die een meer volwassen leven leiden en voor leerlingen die extra oefening nodig hebben corinne sebregts stedelijk college eindhoven lesmaterialen in de 15k materiaal werkt daartoe volgens een functionele drieslag een isk heeft meestal een magazijn dat vol staat met metho laan stoffels 20orb docenten die met alfa flex werken des leesboekjes schrijfschriften en losse bladen met oefen gebruiken teksten die de cursisten in hun dagelijks leven ningen die allemaal gebruikt worden maar wel steeds voor tegenkomen het materiaal is dan voor de cursisten her andere groepen isk leerlingen hoewel men in de meeste kenbaar waardoor zij ervaren dat zij iets leren dat direct isk s zebra gebruikt als basismethode bestaat er nog veel toepasbaar en bruikbaar is het leren lezen en schrijven behoefte aan aanvullend materiaal om leerlingen extra oefen van teksten die men tegenkomt of nodig heeft in het dagement te kunnen geven op het gebied van spelling woorden lijks leven is dan ook het vertrekpunt van het materiaal schat schrijfvaardigheid en technisch en begrijpend lezen desalnettemin leert alfa flex de cursisten lezen en schrij in iedere fase van het isk onderwijs is er wel behoefte aan ven volgens de structuurmethode er wordt echter vanaf extra materiaal soms wordt dat structureel voor alle groe het begin een vertaalslag gemaakt van de geleerde vaardig pen ingezet maar het komt ook voor dat bepaalde materialen naar de leefwereld van cursisten zo wordt in niveaulen gebruikt worden om individuele leerlingen extra onder rn van het materiaal al gewerkt aan begrijpend lezen op steuning en begeleiding te geven het alfabetiseringsmateri basis van wat is aangeleerd tijdens het behandelen van de aal dat onder de titel alfa flex sinds 200r op de markt is kan eerste lees en schrijfboekjes boekje 6 van niveau ra met op verschillende manieren worden ingezet in de isk en is de titel de jas is te duur start bijvoorbeeld met een oefen daardoor goed bruikbaar om de technische lees en schrij ning waarbij de docent werkt met door de cursisten zelf vaardigheid van leerlingen in de aanvangs en alfabetise meegebrachte reclamekranten de cursisten moeten artike ringsgroepen van de isk te ontwikkelen en of te verbeteren len

en woorden die zij her kennen omcirkelen en de woorden die zij kennen lezen en opschrijven technisch en begrijpend lezen alfa jlex laan stoffels 200ra is alfabetiseringsmateriaal drie delen dat binnen het roc ter aa te helmond is ontwikkeld het materiaal kent drie delen die worden aangeduid als niveau is afgestemd op de doelstellingen van de blokken niveaus om aan te geven dat het gaat om materialen die doos kse nederlands als tweede taal raymakers volaart aansluiten bij de blokken ra rb en rc van de blokkendoos e a 2000 in alfa jlex wordt direct gestreefd naar beheer nederlands als tweede taal ieder niveau bestaat uit een serie sing van het technisch lezen in combinatie met ontwikkel lees en schrijfboekjes die de cursist overigens niet per ling van vaardigheid in begrijpend lezen bovendien definitie allemaal door hoeft te werken de docent speelt wordt in alfa jlex aandacht besteed aan de oefening van namelijk een belangrijke rol bij het werken met alfa jlex en zowel technisch schrijven als functioneel schrijven het afstemmen van het materiaal op de onderwijsbehoefte alfa nieuws nummer 3 september 2003 5 t h e t v e l o van de cursist er wordt van de docent verwacht dat hij zij cursisten kunnen daardoor al snel zelf aan de slag met het handelt op basis van inzicht in het alfabetiseringsproces en materiaal van alfa lex voor zelfstandig werken en zelfstandig dat hij zij dus ook keuzes durft te maken het maken van leren is echter meer nodig de cursist moet ook inzicht heb keuzes wordt enigszins vergemakkelijkt door een aantal ben in het eigen leerproces zodat hij zijn aandacht kan rich leerstofafhankelijke toetsen die docenten naar eigen inzicht ten op de vaardigheden en kennis die nog onvoldoende ont in kunnen zetten het is mogelijk om na ieder boekje een ontwikkeld blijken te zijn daarom is bij alfa lex een werkkaart test af te nemen maar de docent kan ook wachten tot een ontwikkeld waarop de toetsresultaten genoteerd worden aan cursist meerdere boekjes van een niveau heeft doorgewerkt de hand van de werkkaart weten cursisten welke onderdelen op basis van de toetsresultaten kunnen dan weer keuzes wel en welke niet beheerst worden de docent kan met de voor het vervolgtraject van de cursist gemaakt worden cursist het overzicht van resultaten bespreken en reflecteren het eerste niveau ia is vooral gericht op het aanvankelijk op de manier van werken die mogelijk leidt tot onvoldoende leren lezen zoals het analyseren en synthetiseren van prestaties of juist positieve resultaten heeft gehad woorden het aanbieden van letters en tweetekenslanken gebeurt overigens zowel in niveau ia als in niveau ib alfabetisering in de 15k niveau ib is een voortzetting van het aanbod van niveau ia in de isk worden net als in roc s leerlingen opgevangen en streeft naar beheersing van de eindtermen die in de die nog niet kunnen lezen en schrijven op sommige isk s blokkendoos horen bij de onderwijseenheden ib zo moe worden deze leerlingen apart gegroepeerd in een alfabetise ten cursisten aan het einde van ib woorden die zij in het ringsklas om dat te kunnen doen moet de isk wel dagelijks leven tegenkomen en waarvan de betekenis genoeg analfabete leerlingen hebben een klas van twee of bekend is leestechisch kunnen ontsleutelen en schrijven drie leerlingen is voor veel scholen nu eenmaal te kostbaar dit moeten zij ook kunnen als die woorden in zinsverband in een alfabetiseringsklas zitten meestal ongeveer tien leer worden gepresenteerd het laatste niveau rc is vooral lingen die ieder om andere redenen analfabeet zijn gericht op het gebruiken verbreden en verdiepen van aan sommige

leerlingen hebben in het eigen land door gereikte kennis en vaardigheden ook dit is in overeen omstandigheden geen onderwijs kunnen volgen anderen stemming met de eindtermen rc die worden beschreven in hebben in een vroeg stadium problemen gehad met het de blokkendoos ook de opdrachten van niveau rc van alfa gegeven onderwijs waardoor de ouders hebben besloten jlex zijn functioneel maar vergen een hogere beheersing dat de leerling beter kon gaan werken dan naar school van lees en schrijfvaardigheid die wordt toegepast om bij gaan weer andere leerlingen kunnen wel lezen en schrij voorbeeld een woord in het woordenboek op te zoeken of ven maar beheersen die vaardigheden in een schrift dat de cursist te leren hoe hij een acceptgiro in moet vullen sterk afwijkt van het nederlandse voor hen is soms een korte periode in de alfabetiseringsklas nodig zodat zij de zelfstandig werken letters van het latijnse schrift leren schrijven en leren in alfa lex wordt veel met symbolen gewerkt om cursisten op welke klanken bij de nederlandse letters horen de leerlin een eenvoudige manier te laten zien wat zij moeten doen een gen in de alfabetiseringsklas verschillen dus in hun cursist weet bijvoorbeeld dat hij de docent moet vragen een taal achtergrond capaciteiten en hun voorkennis met tekst voor te lezen als er een symbool van een telefoonhoorn betrekking tot letters klanken en de manier waarop beide bij een oefening staat omdat symbolen te begrijpen zijn zon tijdens het lezen en schrijven met elkaar verbonden worden der veel taal te gebruiken is het mogelijk om al heel vroeg in op veel isk s wordt voor het lees en schrijfonderwijs in de het alfabetiseringstraject met alfa lex cursisten zelfstandig te alfabetiseringsgroep de structuurmethode lezen doe je over laten werken al moet het werken met de symbolen wel eerst al projectbureau ovb 1996 gebruikt lezen doe je overal is geoefend worden de cursisten moeten immers goed begrij een bewerking voor tieners van de methode veilig leren pen wat zij moeten doen als zij een tekening van een pen bril lezen mommers verhoeven van der linden 1991 en bel boek of een ander symbool boven aan een blad zien staan bestaat uit twaalf leesboekjes met werkboekjes de lees omdat niet in elk boekje dezelfde symbolen gebruikt worden boekjes zijn apart geschreven voor tieners maar wel geba is er steeds bij de start van een nieuw boekje even aandacht seerd op dezelfde kernwoorden als die van veilig leren nodig voor de symbolen die in het boekje gebruikt worden lezen de werkboekjes horen bij de basisschoolmethode 6 alfa nieuws nummer 3 september 2003 t h e t v e l d veilig leren lezen en zijn dus niet speciaal voor de isk beeld analfabete isk ierlingen die een zeer volwassen leven ontwikkeld leerlingen lijken daar geen moeite mee te heb leiden omdat zij alleen naar nederland zijn gekomen en zelf ben zij klagen vrijwel nooit over het feit dat de werkboek standig wonen in een kleine wooneenheid voor hen verdient jes of de ondersteunende softwareprogramma s als maan een alfabetiseringstraject zoals dat wordt vormgegeven met roos vis te kinderachtig zijn terwijl het soms voor docen alfa jlex de voorkeur er wordt dan immers geoefend met for ten toch enigszins genant is als jongelui van vijftien in mulieren brieven folders en andere teksten die de leerlingen werkboekjes van groep 3 van het basisonderwijs moeten in hun dagelijks leven tegenkomen de leerlingen leren werken een mogelijke verklaring hiervoor is dat lezen doe omgaan met teksten die zij vaak alleen kunnen begrijpen als je overal vaak het allereerste

lesmateriaal is waarmee de iemand met een goede beheersing van het nederlands hen leerlingen werken voor hen is het feit dat ze leren lezen en helpt maar ook voor andere analfabete isk ierlingen heeft schrijven belangrijker dan het voorkomen van soms kin alfa jlex voordelen door de functionele drieslag is het makke derachtige plaatjes in het oefenmateriaal lijker de tpr iessen en het lees en schrijfonderwijs in elkaar over te laten gaan waardoor leerlingen ook beter begrijpen tpr wat het belang en nut is van een goede schrijf en leesvaardig leerlingen moeten op de isk in zo kort mogelijke tijd veel heid daarbij moet wel opgemerkt worden dat alfabetiserings kennis en vaardigheden verwerven enerzijds moeten zij de leerlingen vaak erg gemotiveerd zijn en dit inzicht niet nodig taal leren omdat ze in de nederlandse maatschappij moeten hebben om met enthousiasme deel te nemen aan het onder functioneren maar anderzijds moeten zij ook al snel de wijs daarentegen hebben zij dit inzicht wel nodig om greep nederlandse taal leren gebruiken als middel om deel te kun te krijgen op het onderwijs en verworven kennis en vaardig nen nemen aan het nederlandse onderwijs dat geldt voor heden in een logisch verband te plaatsen leerlingen in het alfabetiseringstraject net zo goed als voor en er zijn leerlingen waarvoor het materiaal van lezen doe je de andere leerlingen het onderwijs in een alfabetiserings overal niet voldoende is om de nederlandse taal vlot te leren klas is dan ook niet alleen gericht op het leren lezen en lezen en schrijven ze hebben meer oefening nodig om de schrijven er worden ook tpr iessen gegeven om de leerlin technische lees en spelvaardigheid onder de knie te krijgen gen mondeling woorden te leren die zij in de school nodig deze leerlingen kunnen door het inzetten van alfa jlex hebben ook worden woorden geleerd die de leerlingen bui onderdelen van het alfatraject nog eens herhalen de werk ten de school tegenkomen bijvoorbeeld in winkels op het boekjes van alfa jlex bieden dan een extra uitdaging en de station op straat bij de huisarts in het ziekenhuis en bij leerlingen zullen de herhaling niet ervaren als het overdoen instanties zoals de vreemdelingenpolitie vluchtelingenwerk van eerder aangeboden stof dat geldt in nog sterkere mate of de voorgedijinstelling nidos de tpr iessen kunnen tot op voor de leerlingen die moeilijk lerend blijken te zijn verder bepaalde hoogte gecombineerd worden met de lessen die biedt alfa jlex de kleinere isk s waar men niet genoeg alfa met de alfabetiseringsmethode worden gegeven het gaat betiseringsleerlingen heeft om een aparte alfabetiserings dan voornamelijk om het leren begrijpen en gebruiken van groep te vormen de mogelijkheid om de analfabete leerlin instructiewoorden die nodig zijn om te kunnen werken met gen in de aanvangsgroep een eigen traj ect aan te bieden de de lesmaterialen doordat de tekstboeken van lezen doe je leerlingen werken voor een deel zelfstandig met het materi overat aansluiten op de leefwereld van jongeren van 12 tot aal waardoor de docent de leerlingen aan het werk kan zet 16 is het tot op bepaalde hoogte mogelijk om bij de verhalen ten terwijl hij andere leerlingen met andere opdrachten aan te sluiten als er tpr iessen gedaan moeten worden helpt een deel van de oefeningen van alfa jlex kan boven maar er zijn ook leesboekj es waarbij dit niet kan omdat de dien door alle leerlingen gedaan worden omdat het gaat om teksten vooral leuk en verhalend zijn en bijvoorbeeld gaan het functioneel en begrijpend lezen van teksten uit de leef over jongeren die een boshut bouwen over een schoolfeest wereld van

de leerlingen tijd uilenspiegel of over aladdin moeilijk lerenden alfa flex als aanvulling in de isk van het stedelijk college eindhoven merken we voor sommige isk leerlingen is alfa jlex een goede aanvul dat er leerlingen zijn die blijven hangen in de aanvangs ling op of alternatief voor lezen doe je overal er zijn bij voor fase soms hebben zij eerst een alfabetiseringstraject door alfa nieuws nummer 3 september 2003 7 t h e t v e l d lopen en heeft de docent van de alfaklas geconstateerd dat wijze gehanteerd werd tijdens het werken met het materi de leerling het lezen en schrijven voldoende beheerst om in aal waarna de deelnemers in groepen werden verdeeld om een klas die bezig is met de laatste onderdelen van het aan in klassen te kijken aan het eind van deze kijkronde was vangsprogramma verder te werken aan de beheersing van tijd ingeruimd om deelnemers ervaringen uit te laten de nederlands taal de docenten van de klas waarin de leer wisselen stefanie laan stoffels de auteur van alfa jlex ling vervolgens geplaatst is constateren na verloop van tijd was bovendien aanwezig om vragen te beantwoorden daar dat de leerling veel fouten maakt bij het schrijven van bleek dat alfa jlex op veel ro s makkelijk geïntegreerd woorden en dat het lezen niet vlot genoeg gaat om het aan kan worden in de rest van het onderwijsprogramma de vangsprogramma succesvol te doorlopen het zijn vaak symbolen die in alfa jlex worden gebruikt worden dan deze leerlingen die op den duur moeilijk lerend worden alvast aangeboden in het voortraject dat meestal wordt genoemd omdat zij niet alleen het lezen en schrijven vormgegeven aan de hand van een zekere woordenschat moeizaam leren maar ook omdat het moeilijk lukt gram kreulen tholen 2002 in het voortraject worden cur maticaal correcte nederlandse zinnen te maken de woor sisten aanspreekbaar gemaakt en pas tegen het eind van denschat voldoende uit te breiden complexe instructies te dat traject maken cursisten kennis met de manier van begrijpen en of teksten begrijpend te lezen werken van alfa jlex leerlingen die in de isk van het stedelijk college in de isk zou het voortraject bestaan uit het eerste deel van eindhoven moeizaam het aanvangsprogramma doorlopen het aanvangsprogramma dat veelal wordt vormgegeven met worden in een aparte groep met moeilijk lerenden behulp van zelfgemaakt tpr materiaal of met tpr geplaatst het is echter moeilijk om hen een programma nederlandse taal in actie de ru 1989 het inzetten van alfa op maat aan te bieden de leerlingen zijn vaak al een tijd jlex voor een leerling die niet analfabeet is maar wel veel bezig met het aanvankelijk onderwijs nederlands als twee moeite heeft met technisch lezen en spellen lijkt een meer de taal en zijn daardoor moeilijk te motiveren voor meer wenselijke oplossing dan een leerling overplaatsen naar een van hetzelfde inmiddels is de methode hippo ced groep alfabetiseringstraject de docent moet natuurlijk wel het 2003 op de markt zodat er wel een basismethode is die in werken met de symbolen oefenen het proces bewaken en de moeilijk lerenden klas te gebruiken hippo biedt echter met de leerling reflecteren op de leervorderingen maar de onvoldoende oefening om het niveau van technische lees leerling hoeft niet uit de vertrouwde groep weg vaardigheid en spellingsvaardigheid te verbeteren in plaats van extra lees en spellingsonderwijs in de aan sommige leerlingen in de moeilijk lerenden klas blijken vangsgroep aan te bieden kunnen aanvangsleerlingen die tijdens de hal aarlijkse toetsing op de toetsen voor spelling extra oefening nodig hebben in

lees en spellingsvaardigheid vaardigheid technische leesvaardigheid en begrijpend ook apart genomen worden zij krijgen dan extra lessen met lezen te scoren op het niveau van een leerling in groep 3 alfa jlex en volgen verder het reguliere aanvangsprogram van het basisonderwijs ook voor hen is het nodig om ook ma in de isk van het stedelijke college eindhoven is te blijven werken aan hun schrijf en leesvaardigheid ervoor gekozen leerlingen die zeer zwak zijn in technisch gebeurt dat niet dan verlaten de leerlingen als functioneel lezen en schrijven eens per week een extra lesuur aan te bie analfabeet de isk en zullen zij ook op bijvoorbeeld de prak den waarin gewerkt wordt met alfa jlex de grootte van de tijkschool hinder ondervinden van het feit dat zij in het groep moet nog vastgesteld maar we gaan uit van minimaal nederlands nauwelijks kunnen lezen en schrijven 12 leerlingen die voor extra hulp via alfa jlex in aanmerking komen leerlingen die zullen deelnemen aan de extra lees inbedding in het onderwijsaanbod en schrijflessen worden geselecteerd op basis van de scores op het stedelijk college eindhoven merkten we dat het op de toetsen die in het kader van de aanvraag tot leerweg nog eens aanbieden van lezen doe je overal de moeilijk ondersteuning hal aarlijks worden afgenomen om de tech lerende leerlingen niet motiveert een zoektocht naar alter nische leesvaardigheid en de spellingvaardigheid te meten natieven voor deze groep leidde uiteindelijk naar een voor het blijkt lastig te zijn om de criteria zo te formuleren dat lichtingsbijeenkomst over alfa jlex die in december werd leerlingen voor wie het aanbod tijdens het extra lesuur alfa gehouden in het roc helmond tijdens de bijeenkomst jlex geschikt is direct getraceerd kunnen worden het is werd toegelicht hoe alfa jlex was opgebouwd welke werk een afweging van verschillende factoren zoals het aantal 8 alf a nieuws nummer 3 september 2003 t h e t v e l d maanden dat de leerling nt2 onderwijs heeft gevolgd de te van de leerling worden afgestemd maar ook op verschil cognitieve capaciteiten het uitstroom perspectief het lende manieren in de isk ingezet worden daardoor is alfa niveau van technisch lezen en schrijf c q spellingvaardig jlex meer dan een van de vele methodes uit het magazijn heid toch gaan we ermee van start vooralsnog beslist het van de isk het maakt het mogelijk een maatgesneden nt2 docententeam dat lesgeeft aan een bepaalde leerling of onderwijsaanbod te realiseren voor de steeds groter wor een leerling deel moet gaan nemen aan de extra lessen met dende groep leerlingen met speciale behoeften op het alfa jlex al werkend zullen we op basis van evaluatie van gebied van lees en schrijfvaardigheidsontwikkeling het proces en de leerresultaten criteria opstellen voor vroeg tijdige signalering van een leerling die extra lees en spel lingsoefening nodig heeft door met alfa jlex te werken literatuur tot slot laan s toffels s 2001a alfa lex helmond roc ter aa alfa jlex lijkt voor de isk veel mogelijkheden te bieden om laan stoffels s 2001b alfa fl ex lees en schrijfmateriaal op leerlingen alfabetiseringsonderwijs te geven of juist aanvul maat in alfa nieuws 2 19 22 lend op het alfabetiseringstraject extra lees en schrijfonder mommers c l verhoeven en s van der linden 1991 veilig wijs aan te bieden het al vroeg zelfstandig werken aan leren lezen maan roos vis versie tilburg zwijsen functioneel en begrijpend lezen zorgt er bovendien voor dat ru e de 1989 tpr nederlandse taal in actie baarn fontein ook zwakke leerlingen in ieder geval de basis leggen voor projectbureau ovb 1996 lezen doe je overal tilburg zwijsen so-

ciale redzaamheid en zelfstandige leerders worden die ced groep 2003 hippo rotterdam uitgeverij partners inzicht hebben in de vaardigheden en kennis die zij wel en kreulen j en b tholen 2002 een zekere woordenschat utrecht niet beheersen voor de isk als onderwijsinstelling biedt ncb alfa jlex de mogelijkheid om toch een individueel traject uit raaymakers volaart c e leenders en b buvelot 2000 te zetten zonder dat leerlingen in aparte groepen hoeven te blokkendoos kse leergebied nederlands als tweede taal worden geplaatst alfa jlex doet zijn naam meer dan recht beroepsonderwijs en volwasseneneducatie enschede den bosch het materiaal kan tijdens het traject op de onderwijsbehoef slo cinop e k r a n t n d e k l a s waar de vrouwen vandaan komen is een verhaal uit de orale cultuur van de pygmeeen die onder meer leven in kameroen gabon en de republiek kongo sommige van die verhalen zijn van het type scheppingsverhalen waarin bijvoorbeeld verteld wordt over natuurverschijnselen als zon en sterren aarde en water waarom de pygmeeen zo klein zijn of waar de vrouwen vandaan komen in die verhalen of mythen figureert een opperwezen in deze verhalen komba genoemd een tekst die op zijn minst enige discussie op moet roepen en niet alleen in vrouwengroepen afgezien van de verleden tijd die steeds terugkomt in de verhalen en enkele moeilijke woorden leent dit verhaal zich natuurlijk erg goed om de woordenschat rond karaktertrekken of vermeende karakters eens te verkennen lui vlijtig lief vriendelijk stekelig of gemeen ook de namen van dieren als mier hert zwijn of egel zullen niet overal al ter sprake zijn geweest het hier bewerkte verhaal is afkomstig uit de bundel pygmeeensprookjes verzameld door kris berwouts en uitgegeven in 1998 door uitgeverij elmar in rijswijk jeanne kurvers alf a nieuws nummer 3 september 2003